

У К Р А Ї Н А
СОСНИЦЬКА СЕЛИЩНА РАДА
Чернігівська область

Р І Ш Е Н Н Я № 8-933-VIII
(восьмої сесії восьмого скликання)

14 липня 2021 року
смт Сосниця

Про затвердження Програми місцевого економічного розвитку Сосницької селищної територіальної громади

Відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», з метою вдосконалення існуючої системи планування економічного розвитку в Сосницькій селищній територіальній громаді та впровадження сучасних підходів до управління місцевим економічним розвитком, що пропонується Програмою «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність» (DOBRE), налагодження партнерських відносин між владою, приватним сектором і громадянським суспільством, Сосницька селищна рада Чернігівської області **ВИРІШИЛА:**

1. Затвердити Програму місцевого економічного розвитку Сосницької селищної територіальної громади (додається).
2. Відділу економічного розвитку виконавчого комітету Сосницької селищної ради забезпечити постійну підтримку актуальності Програми місцевого економічного розвитку Сосницької селищної територіальної громади.
3. Контроль за виконанням рішення покласти на постійну депутатську комісію селищної ради з бюджету, фінансів, планування

соціально-економічного розвитку, інвестицій та міжнародного співробітництва.

Селищний голова

Андрій ПОРТНИЙ

Додаток 1
до рішення 8 сесії VIII
зкликання №8-933-VIII від
14.07.2021 р. «Про
затвердження Програми
місцевого економічного
розвитку Сосницької селищної
територіальної громади»

Програма
місцевого економічного розвитку
Сосницької територіальної громади
Чернігівської області
та
План дій з її впровадження

2021

Про Програму місцевого економічного розвитку

Програма місцевого економічного розвитку (МЕР) Сосницької територіальної громади та План дій з її впровадження розроблені в рамках Програми «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність» (DOBRE), що виконується міжнародною організацією Global Communities та фінансується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID).

Цей документ призначений для представників місцевої влади, бізнесу та мешканців територіальної громади, які хочуть долучитися до створення та підтримки сприятливого економічного середовища у територіальній громаді.

Програму МЕР розроблено на основі методології Програми USAID DOBRE з планування місцевого економічного розвитку та досвіду консультантів та фахівців Програми, які працювали із 75-ма громадами під час розробки програм місцевого економічного розвитку.

Автори Програми МЕР: Петро Лазарчук — консультант із планування місцевого економічного розвитку Програми USAID DOBRE, представники КДО з МЕР (додаток 1).

Про Програму USAID DOBRE

Програма USAID «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність» (DOBRE) – це п'ятирічна програма, що виконується міжнародною організацією Глобал Ком'юнітіз (Global Communities) та фінансується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID). Програма спрямована на посилення місцевого самоврядування та створення кращих умов для розвитку територіальних громад, підвищення рівня залученості громадян до прийняття рішень та забезпечення підзвітності та прозорості в громадському управлінні. До консорціуму виконавців Програми DOBRE, на чолі з Global Communities, входять: Український кризовий медіа-центр; SocialBoost; Фонд розвитку місцевої демократії (FSLD/FRDL), Малопольська школа державного управління при Краківському університеті економіки (MSAP/UEK), Польща; Національний Демократичний Інститут (NDI).

Програма USAID DOBRE працює в 7 цільових областях: Дніпропетровській, Івано-Франківській, Харківській, Херсонській, Кіровоградській, Миколаївській та Тернопільській. Із червня 2020, Програма розпочала свою роботу ще в трьох областях: Запорізькій, Чернівецькій, та Чернігівській.

© Цей документ став можливим завдяки щирій підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID). Зміст є відповідальністю Глобал Ком'юнітіз (Global Communities) і не обов'язково відображає точку зору USAID чи Уряду Сполучених Штатів.

ЗМІСТ

Вступ	4
Частина 1. Стратегічне бачення і цілі економічного розвитку	
6	
Частина 2. Проєкти місцевого економічного розвитку.....	
8	
Частина 3. План дій з впровадження Програми місцевого економічного розвитку26

ВСТУП

Програма місцевого економічного розвитку Сосницької територіальної громади та План дій з її впровадження (далі – Програма) розроблена в рамках Програми «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність» (DOBRE), що фінансується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID).

Над підготовкою Програми працювали члени Робочої групи з місцевого економічного розвитку, яка створена у громаді (<https://sosnitsa-rada.gov.ua/u-ramkah-programi-dobre-vidbulas-persha-zustrich-z-planuvannya-miscevogo-ekonomichnogo-rozvitku/>), і до складу якої увійшли представники різних цільових груп ([Додаток 1 до Програми](#)). Робоча група працювала у тісній співпраці із зовнішніми незалежними експертами агенції економічного розвитку PPV Knowledge Networks на всіх етапах підготовки Програми, в тому числі протягом 3 семінарів в рамках компоненту «Місцевий економічний розвиток» Програми DOBRE та під час 2 візитів експертів у громаду. Результатом спільної роботи громади і експертів також є підготовлений [Економічний профіль громади](#).

Економічний профіль громади містить зведену інформацію про ресурси громади: місцеве економічне середовище; населення; трудові ресурси; ринки; економічну базу; інфраструктуру; комунікації та комунальні послуги; навколишнє середовище; життя в громаді; професійні послуги; соціальний капітал; місцеве самоврядування; податки; громадські організації; природні ресурси, а також інформацію про стратегію розвитку ТГ, SWOT аналіз громади. Підтримання Профілю в актуальному стані та регулярне оновлення його даних є абсолютно необхідним, і це є завданням Робочої групи з МЕР.

Програма МЕР узгоджується з цілями [Стратегічного плану розвитку](#) Сосницької громади до 2027 року і розроблена на її виконання в частині розвитку місцевої економіки. За потреби можна вносити зміни у Програму, але ці зміни обов'язково мають відповідати Стратегії розвитку громади.

Метою Програми місцевого економічного розвитку є:

- Підтримати діючий в громаді бізнес;
- Стимулювати до підприємницької діяльності та появи нового бізнесу, підтримати їх розвиток;
- Розвивати людський капітал та трудові ресурси, в тому числі серед місцевої молоді;
- Залучати новий бізнес та інвестиції, враховуючи екологічні стандарти та підвищення конкурентоздатності громади.

Класифікація окремих інструментів МЕР:

- Підтримка діючого бізнесу — інструменти, що допомагають покращувати якість робочих місць і підвищувати інноваційність бізнесу.
- Сприяння розвитку підприємництва — інструменти, що створюють сприятливі умови для започаткування нового бізнесу, збільшення кількості підприємців і компаній.
- Залучення нового бізнесу та інвестицій — інструменти, що створюють сприятливі економічні та інфраструктурні умови для залучення нового бізнесу на територію та залучення інвестицій для компаній.
- Розвиток людського капіталу — інструменти, націлені на підвищення рівня компетентності працівників, професійну орієнтацію молоді, розвиток їх навичок і зменшення міграції робочої сили.

Програма МЕР складається із:

- Стратегічного бачення і цілей економічного розвитку громади, визначених у Стратегії;
- Набору конкретних проєктів місцевого економічного розвитку, реалізація яких дозволить досягти цілей економічного розвитку громади, визначених у Стратегії розвитку громади;
- Плану дій із впровадження Програми місцевого економічного розвитку.

Кожен проєкт – це логічно та хронологічно узгоджений комплекс заходів, реалізація яких призводить до досягнення поставленої мети у встановлений термін, із залученням визначених людських, матеріальних і фінансових ресурсів.

Програма містить перелік конкретних проєктів, які реалізовуватиме громада протягом 2021 – 2024 років. Цей перелік не є вичерпний. Члени Робочої групи з місцевого економічного розвитку у будь-який момент можуть прийняти рішення додатково включити у Програму один чи декілька проєктів.

Реалізація даної Програми покладається на членів Робочої групи з місцевого економічного розвитку та осіб, відповідальних за виконання конкретного проєкту, із можливим залученням всіх заінтересованих сторін.

Моніторинг виконання програми:

- Моніторинг процесу реалізації Програми МЕР проводиться координаторами проєктів, інформація зводиться відділом економіки селищної ради і заслуховується на засіданні Робочої групи не рідше ніж двічі на рік.
- Координатори проєктів подають відділу економіки селищної ради інформацію щодо стану реалізації проєктів та необхідних подальших дій з впровадження проєктів.
- За результатами моніторингу Робоча група готує звіт, який підписує Голова Робочої групи та публікує звіт на офіційному сайті громади.
- Робоча група може вносити пропозиції з коригування та оновлення Програми МЕР.

Частина 1.
Стратегічне бачення і цілі економічного розвитку

Стратегічне бачення розвитку Сосницької ТГ – Сосницька територіальна громада - Довженків край із славною історичною спадщиною, інвестиційно-привабливий з розвинутою сферою туристично-рекреаційних послуг та інфраструктурою, екологічно безпечним та інноваційним агровиробництвом і переробкою, успішним малим підприємництвом, соціально-відповідальна, творча та економічно самодостатня спільнота рівних можливостей.

Для досягнення стратегічного бачення, у Стратегії розвитку громади, серед інших, визначено наступні стратегічні та операційні цілі економічного розвитку ТГ:

Стратегічні цілі

Стратегічна ціль 1. Створення умов для сталого розвитку відновлювальної економіки Громади.

Стратегічна ціль 2. Розвиток туризму та рекреації.

Операційні цілі

1.1. Підтримка малого сільськогосподарського товаровиробника та переробки його продукції

Оперативна ціль.

1.3. Стимулювання розвитку підприємницької активності на теренах громади та її привабливості для інвестицій.

2.1. Ефективне використання наявних та створення нових туристичних можливостей громади.

2.2. Розвиток інфраструктури туризму.

Частина 2.
Проекты місцевого економічного розвитку

ПРОЄКТ МІСЦЕВОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ №1

1. Назва проєкту	Розвиток та модернізація кооперативного молочарства в Сосницькій ТГ
2. Стратегічна і операційна цілі, до яких має відношення даний проєкт	Стратегічна ціль 1.: Створення умов для сталого розвитку відновлювальної економіки громади. Оперативна ціль 1.1. Підтримка малого сільськогосподарського товаровиробника та переробки його продукції.
3. Мета та завдання/цілі проєкту (підтримка діючого бізнесу, заохочення до підприємництва, залучення та робота з інвесторами, розвиток люського капіталу та трудових ресурсів)	Мета проєкту: модернізувати та підвищити рентабельність кооперативного молочного виробництва на території Сосницької територіальної громади. Завдання проєкту: <ol style="list-style-type: none"> 1. Покращити матеріально-технічну базу для заготівлі якісного молока молочними кооперативами, які працюють на території громади. 2. Запровадити цільову програму підтримки переходу особистих селянських господарств на виробництво молока у форматі сімейних молочних ферм, яка передбачатиме освітній компонент та часткове відшкодування витрат для створення сімейних ферм. 3. Налаштувати роботу виробничих потужностей з переробки молока, виробленого місцевими молочними кооперативами.
4. Територія, на яку проєкт матиме вплив	Територія Сосницької ТГ
5. Кількість мешканців, які використовуватимуть результати проєкту.	<ul style="list-style-type: none"> ● 340 членів молочних кооперативів громади. ● Мешканці домогосподарств Сосницької ТГ, які тримають ВРХ (2 598 осіб).
6. Опис проблеми або потреби, на вирішення якої спрямований проєкт	Основною проблемою, на вирішення якої спрямовано наш проєкт, - є низька рентабельність виробництва молока в особистих селянських господарствах Сосницької ТГ. З 2014 року у 9 селах (із 40 наявних) громади успішно діє СОК «Волинківська молочарська спілка». Поза спілкою люди здають молоко різним заготівельникам, які свідомо занижують якість отриманого молока з метою зниження закупівельних цін. На даний момент спілка не має власного обладнання для заготівлі молока, а використовує обладнання заводів, які надали це обладнання в оренду. Відповідно ці заводи диктують заготівельну ціну на молоко, яка є досить низькою. Крім цього, ще однією проблемою є логістика. Для заводу економічно доцільніше приїхати в одну точку та забрати одразу 4-5 т. молока першого чи вищого гатунку, ніж їздити по-дворах і

	<p>збирати молоко сумнівної якості. Саме централізований забір молока високої якості допоможе жителям села розраховувати на вищу ціну. Формування оптової партії вже зараз точно дасть приріст в ціні на 2 грн/літр.</p> <p>Ще однією стратегічною проблемою - є структура виробництва молока, яке практично на 100% виробляється в особистих селянських господарствах, в яких переважно утримуються 1-2 корови, здебільшого людьми пенсійного або передпенсійного віку. Така ситуація є основною загрозою для майбутнього формування товарних партій молока, оскільки кількість бажаючих утримувати ВРХ в особистих господарствах постійно падає. Одним зі шляхів вирішення цієї проблеми - є поступовий перехід молочного виробництва на формат сімейних молочних ферм. Такий перехід повинен супроводжуватися потужним навчальним компонентом, запровадженням ефективних технологій, покращенням якості племінного стада, кормової бази, логістичної інфраструктури та більшої професіоналізації молочної галузі громади.</p> <p>Фактично, описані вище проблеми, пов'язані одна з іншою причинно наслідковими зв'язками і досягнути суттєвого покращення ситуації, можливо лише запровадивши системний комплекс заходів, які будуть різними шляхами поступово нівелювати кожен з описаних вище проблем. Саме для реалізації такої стратегії, включно із збільшенням доданої вартості продукції молочної галузі громади, розроблено заходи даної програми.</p>
<p>7. Доцільність проєкту</p>	<p>Чинники доцільності реалізації програми:</p> <ul style="list-style-type: none"> • наявність значних площ кормових угідь та все ще велика кількість домогосподарств, які тримають ВРХ; • з 2014 року зареєстрований та успішно діє СОК «Волинківська молочарська спілка»; • реалізація проєкту дозволить підвищити рентабельність молочного виробництва, що позитивно впливатиме на покращення добробуту жителів громади, які працюють у цій сфері; • перехід на формат сімейних ферм дозволить зберегти поголів'я ВРХ, а відтак молочну галузь громади; • реалізація програми дозволить підвищити рентабельність, якісно покращити технологічний процес виробництва та логістики молока у громаді, що потенційно стимулюватиме місцевих жителів до розширення або початку власної справи у цій галузі; • започаткування переробки молока, виробленого членами молочних СОКів, підвищить його додану вартість, а відповідно прибутки членів молочних кооперативів громади.
<p>8. Опис проєкту</p>	<p>Реалізацію проєкту заплановано у три етапи:</p> <p>Етап №1. Покращення матеріально-технічної бази молочних кооперативів для оптимізації логістичних процесів, підвищення якості та збільшення товарних партій молока.</p> <p>На даному етапі заплановано:</p>

1. *Закупівлю такого обладнання:*

- мілксенер «Екомілк» - 9 шт,
- бак-охолоджувач для молока Alfa Laval RFT 520 L 0,5т, 5 шт
- РНметр – 2 шт,
- водонагрівач - 1шт.
- колотівка для фляг 2 шт,
- молокомір 1 шт,

2. *Розширення мережі молокоприймальних пунктів з 8 до 13*

3. *Закупівля молоковозу (чи цистерни на 4 тис. літрів і автомобілю),*

4. *За наявності ресурсів, в межах реалізації цього етапу будуть облаштовані доїльні пункти та молокопроводи для організації вакуумного доїння на пасовищах в селах громади з найбільшою концентрацією ВРХ для економії часу необхідного для доїння, та забезпечення високої якості молока.*

Реалізація даного етапу проєкту дозволить підвищити якість молока, покращити логістику та збільшити товарні партії, що відповідно вплине на підвищення ціни молока для членів молочних кооперативів.

Етап №2. Запровадження цільової програми розвитку сімейних молочних ферм.

Реалізацію даного етапу заплановано паралельно з Етапом №1. Створення сімейних молочних ферм є майбутнім молочного виробництва, тому його фундамент потрібно закладати вже сьогодні. В межах цієї програми буде передбачено надання членам молочних кооперативів необхідних знань, технологій щодо налагодження роботи сімейних ферм, ветеринарної підтримки, покращення племінного стада, а також, часткова компенсація витрат, пов'язаних із створенням сімейних молочних ферм.

Етап №3. Налагодження виробничих потужностей з переробки молока.

В межах реалізації цього етапу передбачено налагодження переробки молока для підвищення доданої вартості продукції місцевих молочних кооперативів. Для початку, на базі вільних комунальних приміщень, які буде відремонтовано, заплановано налагодити виробництво пастеризованого молока, сметани, масла для постачання його у комунальні заклади Сосницької громади та громад сусідок.

Для цього необхідно:

1. провести ретельне дослідження ринку та економічної доцільності реалізації проєкту з переробки молока;
2. на базі результатів дослідження, розробити базову лінійку продуктів та технологічні карти виробництва кожного продукту;
3. відремонтувати вільне приміщення, що знаходиться в комунальній власності, привести його до стандартів НАССР.

	<p>4. закупити таке обладнання (попередній приблизний перелік):</p> <ul style="list-style-type: none"> • сировиготовлювач-пастеризатор об'ємом 300 літрів, • сепаратор-вершковідділювач V=100 л/год, ванна для миття двосекційна, • насос для перекачування молока дренажний, • технологічний стіл, • шланг молочний d-38 10 пог.м, • інше допоміжне обладнання та інвентар, засоби гігієни та спецодяг. <p>5. провести підготовку персоналу.</p> <p>6. налагодити логістику та збут продукції</p>
<p>9. Ключові етапи реалізації проєкту</p>	<p>Основними етапами реалізації проєкту є:</p> <p>Етап №1. Покращення матеріально-технічної бази молочних кооперативів оптимізації логістичних процесів, підвищення якості та збільшення товарних партій молока, яке виробляється членами кооперативів.</p> <p>Етап №2. Запровадження цільової програми розвитку сімейних молочних ферм.</p> <p>Етап №3. Налагодження виробничих потужностей з переробки молока.</p>
<p>10. Заходи проєкту</p>	<p>Етап 1. Покращення матеріально-технічної бази молочних кооперативів для оптимізації логістичних процесів, підвищення якості та збільшення товарних партій молока.</p> <p>1.1. Проведення тендерної процедури закупівлі обладнання з технічним описом предметів закупівлі відповідно до погодженого переліку.</p> <p>1.2. Встановлення і налагодження роботи обладнання.</p> <p>1.3. Отримання дозвільних документів та введення в експлуатацію обладнання.</p> <p>1.4. Навчання персоналу та інформаційна робота з членами кооперативу.</p> <p>1.5. Налагодження нових логістичних процесів</p> <p>Виконавці заходів: представники Сосницької сільської ради, члени кооперативів, зовнішні експерти.</p> <p>Етап 2. Запровадження цільової програми розвитку сімейних молочних ферм.</p> <p>2.1 Розробка та затвердження цільової програми розвитку сімейних молочних ферм на території Сосницької ТГ.</p> <p>2.2 Навчання потенційних кандидатів, які готові створити (збільшити вже існуюче поголів'я до сімейної ферми) сімейні ферми.</p> <p>2.3. Надання технічної та, за наявності бюджетного фінансування, фінансової допомоги для створення сімейних молочних ферм.</p> <p>2.4. Моніторинг та оцінка ефективності реалізації програми.</p> <p>Виконавці заходів: працівники Сосницької селищної ради, члени молочних кооперативів, зовнішні експерти.</p> <p>Етап 3. Налагодження виробничих потужностей з переробки молока.</p>

	<p>3.1. Проведення дослідження ринку та економічної доцільності реалізації проекту з переробки молока.</p> <p>3.2. Розробка базової лінійки продуктів та технологічних карт виробництва кожного продукту.</p> <p>3.3. Розробка проектно-кошторисної документації для ремонту приміщень.</p> <p>3.4. Відбір підрядника для виконання ремонтних робіт.</p> <p>3.5. Проведення ремонтних та підготовчих робіт у виробничих та складських приміщеннях кооперативу.</p> <p>3.6. Отримання дозвільних документів для початку експлуатації приміщень.</p> <p>3.7. Проведення тендерної процедури закупівлі обладнання з технічним описом предметів закупівлі відповідно до погодженого переліку, встановлення і налагодження роботи обладнання.</p> <p>3.8. Отримання дозвільних документів та введення в експлуатацію обладнання.</p> <p>3.9. Розробка торгової марки/марок та маркетингової стратегії кооперативу, маркетингових матеріалів та брендваної продукції кооперативу.</p> <p>3.10. Підготовка персоналу.</p> <p>3.11. Налагодження логістики та збут продукції.</p> <p>Виконавці заходів: працівники Сосницької селищної ради, члени молочних кооперативів, зовнішні експерти.</p>
<p>11. Очікувані результати від реалізації проекту (кількісні та якісні).</p>	<p>Кількісні результати проекту:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підвищено закупівельну ціну на молоко принаймні на 30 % після реалізації Етапу №1, що складе збільшення доходу на 6929 грн/рік на одну ВРХ. 2. Розширено мережу пунктів прийому молока (з 8 до 13). 3. Створено принаймні 3 сімейні ферми із загальною кількістю ВРХ не менше 30 голів. 4. Створено принаймні одне підприємство з переробки молока з потужністю переробки принаймні 10 тонн/міс. <p>Якісні результати проекту:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підвищено якість молока, яке виробляється в молочних кооперативах громади. 2. Закладено фундамент для збереження поголів'я ВРХ та його племінної якості через збільшення частки ВРХ, яке утримується у сімейних молочних фермах. 3. Підвищено додану вартість продукції молочних кооперативів через налагодження переробки молока.
<p>12. Графік реалізації проекту і його тривалість</p>	<p>Тривалість проекту – 48 місяців. Графік реалізації проекту у Частині 3. План дій з впровадження Програми місцевого економічного розвитку.</p>
<p>13. Необхідні фінансові ресурси, тис. грн.</p>	<p>Загальний бюджет проекту – 2935,824 тис. грн., в т.ч.:</p> <p>Для Етапу № 1. Покращення матеріально-технічної бази молочних кооперативів оптимізації логістичних процесів, підвищення якості та збільшення товарних партій молока, яке виробляється членами кооперативів.</p>

	<p>1.1. Милксканер «Екомілк» - 8шт за ціною 18,0 тис.шт на суму 144,0 тис. грн.</p> <p>1.2. Аналізатор молока Екомілк стандарт + провідність /120 сек/ 1 шт. по ціні 20,4 тис. грн.</p> <p>1.3. Бак-охолоджувач для молока Alfa Laval RFT 520 L 0,5т - 5шт по ціні 60,0 тис.грн на суму 300,0 тис.грн - грантове фінансування.</p> <p>1.4. РНметр – 2шт по ціні 1,5тис.грн на суму 3,0тис.грн - грантове фінансування</p> <p>1.5. Молокомір - 2 шт по ціні 1,287 тис.грн на суму 2,574 тис. грн. - грантове фінансування</p> <p>1.6. Колотівка для фляг 2 шт по ціні 0,375тис. грн на суму 0,750 тис. грн. грантове фінансування</p> <p>1.7. Водонагрівач – 3,5тис.грн - грантове фінансування</p> <p>1.8. Автомобіль FAW Tiger V Борт, CA1063P40K2L3E5A84 4x2 по ціні 790 тис. грн. - грантове фінансування</p> <p>1.9. Цистерна 4000 л., двосекційна, термоізольована, нержавіюча сталь всередині, облицювання - вуглецева сталь с ЛКП - 248 тис грн . - грантове фінансування. Або придбання Молоковоза на базі ГАЗон Некст по ціні 1350 тис. грн)</p> <p>1.10. Молокопровід «Melasty» на 100 голів по ціні 400 тис. грн - грантове фінансування.</p> <p>Для Етапу №2. Розробка та затвердження цільової програми розвитку сімейних молочних ферм на території Сосницької ТГ.</p> <p>2.1. фінансування цільової програми розвитку сімейних молочних ферм на території Сосницької ТГ. – 500 тис. грн - кошти місцевого бюджету.</p> <p>Для етапу №3. Налагодження виробничих потужностей з переробки молока.</p> <p>3.1. Ремонт та облаштування приміщення – 320 тис. грн. – кошти місцевого бюджету, кошти членів кооперативу</p> <p>3.2. Сировиготовлювач-пастеризатор об'ємом 300 літрів 168,0 тис.грн - грантове фінансування</p> <p>3.3. Сепаратор-вершковідділювач, V=100 л/год - 4,5тис.грн - грантове фінансування</p> <p>3.4. Ванна для миття двосекційна - 4.8 тис.грн - грантове фінансування</p> <p>3.5. Насос для перекачування молока - 15,6тис.грн - грантове фінансування</p> <p>3.6. Дренажний, технологічний стіл - 8,9тис.грн</p> <p>3.7. Шланг молочний d-38 10 пог.м – 1,8 тис.грн- грантове фінансування</p>
<p>14. Можливі джерела співфінансування проєкту</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Кошти місцевого бюджету, кошти членів кооперативу – 644 тис. грн. ● Регіональні, національні, міжнародні та інші програми, в рамках яких можна отримати грантове фінансування, в т.ч. кошти Програми DOBRE – 2291,824тис. грн.
<p>15. Нефінансові ресурси, необхідні для реалізації проєкту</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Виконання ремонту приміщення для розміщення обладнання для виробництва молочки ● Дозволи на підключення приміщення до інженерної інфраструктури

(документація, дозволи, інфраструктура, природні ресурси тощо)	
16. Виконавці проекту(Основні, підтримка, імена осіб)	<p>Загальна координація реалізації проекту:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Робоча група з місцевого економічного розвитку • Основні виконавці: • Потапенко Сергій Володимирович – голова правління СОК Волинківська молочарська спілка • Потапенко Олена Петрівна – член правління, голова ревізійної комісії СОК Волинківської молочарської спілки • Карпенко Тамара Павлівна – директор СОК Волинківська молочарська спілка • Підтримка виконання проекту: • Портний Андрій Дмитрович – селищний голова
17. Заінтересовані сторони в реалізації проекту	<ul style="list-style-type: none"> • Члени Волинківської молочарської спілки • Місцева влада Сосницької ТГ • Мешканці Сосницької ТГ
18. Джерела додаткової інформації	<ul style="list-style-type: none"> • Український державний фонд підтримки фермерських господарств - http://udf.gov.ua/ • Проект: «Молочні сімейні ферми» https://smf.org.ua/
19. Інше	<p>Даний проект буде виконуватися у три етапи. Виконання кожного етапу є можливим незалежно від виконання будь якого іншого етапу.</p> <p>Для отримання співфінансування для реалізації Етапу №1, громада планує звернутися до програми DOBRE.</p>

ПРОЄКТ МІСЦЕВОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ №2

1. Назва проекту	Модернізація та розвиток туризму в Сосницькій територіальній громаді
2. Стратегічна і операційна цілі, до яких має відношення даний проект	<p>Стратегічна ціль 2. Розвиток туризму та рекреації</p> <p>Операційні цілі:</p> <p>2.1. Ефективне використання наявних та створення нових туристичних можливостей громади</p> <p>2.2. Розвиток інфраструктури туризму</p>
3. Мета та завдання/цілі проекту (підтримка діючого бізнесу, заохочення до підприємництва, залучення та робота з інвесторами, розвиток людського капіталу та трудових ресурсів)	<p>Мета проекту: використати природний та історико-культурний потенціал регіону Сосницької громади для розвитку туристичної галузі, як однієї зі стратегічних напрямків стимулювання місцевої економіки.</p> <p>Завдання проекту:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Розробити дорожню карту розвитку туризму в Громаді, яка, крім іншого, включатиме інвентаризацію туристичних об'єктів, розробку/коригування мережі туристичних маршрутів та моделювання найбільш перспективних туристичних продуктів. • Розробити туристичний бренд Громади разом з відповідним брендбуком. • Промаркувати мережі туристичних шляхів та облаштувати відповідну дорожню інфраструктуру.

	<ul style="list-style-type: none"> • Створити туристично-інформаційний центр Громади на базі Сосницького краєзнавчого музею ім. Ю.С.Виноградського • Розробити та реалізувати місцеву цільову програму залучення мешканців громади до розбудови/започаткування бізнесу у туристичній галузі.
4. Територія, на яку проєкт матиме вплив	Територія Сосницької громади з перспективою співпраці із сусідніми громадами.
5. Кількість мешканців, які використовуватимуть результати проєкту	<ul style="list-style-type: none"> • Жителі Сосницької ТГ (15600 осіб) • Потенційні споживачі (внутрішнього та зовнішнього туризму) та надавачі туристичних послуг
6. Опис проблеми або потреби, на вирішення якої спрямований проєкт	<p>Серед стримуючих факторів розвитку туристичної сфери в Громаді необхідно виділити такі:</p> <ul style="list-style-type: none"> - відсутність окремих спеціалістів та підрозділу в місцевій раді, які б відповідали за розвиток туризму; - слабо розвинена інфраструктура для організації перспективних видів туризму; - недостатнє усвідомлення місцевою владою та економічно активними мешканцями громади можливостей реалізації перспективних видів туризму; - відсутність сучасного, більш креативного комплексного туристичного продукту. <p>Упродовж останніх років у Чернігівській області проводиться нарощування потужностей туристично-рекреаційної інфраструктури за рахунок залучення внутрішніх та зовнішніх інвестицій, що є одним із пріоритетних напрямків соціально-економічного та культурного розвитку. Сосницька громада тут представлена тільки досить контурно, завдяки наявному літературно-меморіальному музею О.П.Довженка.</p> <p>Матеріально-технічна база туристично-рекреаційних об'єктів громади не відповідає сучасним вимогам і потребує значних капіталовкладень для переоснащення та модернізації. Сьогодні питання збільшення туристичних потоків в Громаді прямо пов'язане з проблемами організації розміщення туристів і будівництвом сучасних закладів сервісного обслуговування туристів. Вкрай недостатньо використовується потенціал розвитку туризму як в смт Сосниця, так і в сільській місцевості.</p> <p>Разом з тим, недостатнім є рівень забезпеченості автомобільних доріг туристичною, сервісною та інформаційною інфраструктурою (відсутність рекламних щитів та єдиної системи маркування автошляхів щодо об'єктів туризму). Також гальмують розвиток туризму недостатня кількість облаштованих місць короточасного відпочинку туристів, незадовільний стан доріг, а значить відсутність зручних під'їздів до існуючих популярних туристичних об'єктів; віддалене зберігання коштовних колекцій в обласних фондах, аварійність приміщень фондів Сосницького краєзнавчого музею, недостатня забезпеченість туристичної галузі висококваліфікованими спеціалістами, відсутність системного рекламного та інформаційного забезпечення.</p> <p>Даний проєкт покликаний запровадити першочергові заходи, які допоможуть поступово зменшити негативний вплив, перерахованих вище факторів, та стануть фундаментом для подальшого гармонійного розвитку туризму на території Сосницької громади.</p>
7. Доцільність проєкту	<p>Основні фактори доцільності реалізації проєкту:</p> <ul style="list-style-type: none"> • У громаді є ініціативна група місцевих жителів, які мають бажання професійно розвивати туристичний потенціал громади.

	<ul style="list-style-type: none"> • У Громаді наявні сприятливі умови для розвитку туристичної індустрії. Багата історико-культурна спадщина, природні та людські ресурси: архітектурні пам'ятки, меморіали і пам'ятники та пам'ятні знаки видатним діячам, культові споруди. • Сосницька селищна рада, центром якої є смт Сосниця, має вдале географічне розташування та економічні можливості для розвитку різних видів як внутрішнього так і міжнародного туризму, оздоровлення та повноцінного відпочинку для жителів та гостей краю. • Спортивно – оздоровчий туризм, який набуває надзвичайної популярності у світі, тут має особливо сприятливі умови для розвитку завдяки наявності унікальної оздоровчої бази – комплексу будівель колишнього дитячого пансіонату відпочинку ім.Щорса. • Туризм істотно впливає на близько 50 секторів економіки, насамперед транспорт, торгівлю, зв'язок, будівництво, сільське господарство, виробництво товарів широкого вжитку, і є одним з найбільш перспективних напрямів структурної перебудови економіки. З огляду на те, що створення одного робочого місця у секторі туризму обходиться у десять разів дешевше, ніж у виробництві, ця галузь є однією з найбільш перспективних у питаннях подолання проблеми безробіття (згідно з даними Всесвітньої туристичної організації).
<p>8. Опис проєкту</p>	<p>В рамках проєкту заплановано:</p> <ul style="list-style-type: none"> • створення комплексної дорожньої карти розвитку туризму в Громаді як комплексу заходів, взаємопов'язаних та зкоординованих із іншими сусідніми громадами, а також із широким колом учасників ринку надання туристичних і супутніх послуг; • модернізація Сосницького краєзнавчого музею ім. Ю.С. Виноградського та створення в музеї туристично-інформаційного центру Громади, в тому числі створення інформаційної бази даних про об'єкти туристичної інфраструктури Громади, туристичного сайту Громади, зразків сувенірної продукції та макетів електронних і друкованих рекламних матеріалів; • Модернізація туристичної мережі та інших супутніх елементів, а саме: <ul style="list-style-type: none"> - мережі шляхів та відповідної дорожньої інфраструктури з туристичним маркуванням, - модернізація існуючих та створення нових елементів туристичної інфраструктури, розробка (модернізація існуючих) туристичних продуктів та екскурсійних маршрутів; • Розробка та впровадження цільової місцевої програми розвитку туризму, яка включатиме організацію та фінансування наступного: <ul style="list-style-type: none"> - створення туристичного бренду Громади та відповідного брендбуку; - навчання мешканців громади, які мають бажання працювати в туристичному бізнесі, в тому числі по створенню садиб зеленого туризму, організації велопрокату та прокату різного туристичного обладнання, обслуговуванню екскурсійних, туристичних груп та самоорганізованих туристів, - конкурс проєктів по підтримці створення зелених садиб, - промоція туристичного потенціалу регіону.
<p>9. Ключові етапи реалізації проєкту</p>	<p>Основними етапами реалізації проєкту є:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготовчий 2. Створення комплексної дорожньої карти розвитку туризму в Громаді 3. Модернізація Сосницького краєзнавчого музею ім. Ю.С. Виноградського та створення в музеї Туристично-інформаційного Центру Громади 4. Модернізація туристичної мережі та інших супутніх елементів

<p>10. Заходи проєкту</p>	<p>5. Розробка та впровадження цільової місцевої програми розвитку туризму</p> <p>Етап 1. Підготовчий</p> <p>1.1. Подати Голові ТГ на затвердження склад Робочої групи з реалізації проєкту та відповідальну особу за реалізацію проєкту.</p> <p>1.2. Організувати та провести конкурс на посади спеціаліста з розвитку туризму в Громаді та спеціаліста туристично-інформаційного центру Громади.</p> <p>1.3. Розробити комунікаційну стратегію для супроводу реалізації проєкту.</p> <p>Виконавці заходів: Робоча група з МЕР Сосницької ТГ, відділ кадрів Сосницької селищної ради</p> <p>Етап 2. Створення комплексної дорожньої карти розвитку туризму в Громаді</p> <p>2.1. Підготовка проєкту дорожньої карти розвитку туризму, яка має включати комплекс заходів, взаємопов'язаних та зкоординованих із іншими сусідніми громадами, а також із широким колом учасників ринку надання туристичних і супутніх послуг.</p> <p>2.2. Провести громадські обговорення проєкту дорожньої карти розвитку туризму з метою роз'яснення мети, завдань та отримання зауважень та доповнень.</p> <p>2.3. Передати на затвердження Сосницькою селищною радою проєкту дорожньої карти розвитку туризму.</p> <p>Виконавці заходів: Робоча група з МЕР Сосницької ТГ, ініціативна група з питань створення дорожньої карти розвитку туризму.</p> <p>Етап 3. Модернізація Сосницького краєзнавчого музею ім. Ю.С. Виноградського та створення в музеї Туристично-інформаційного Центру Громади</p> <p>3.1. Розробка проєктної документації по реконструкції приміщення музею, яка включатиме ремонт експозиційних приміщень та приміщень фондів, ремонт системи опалення, підведення води і каналізації, завершення реекспозиції Залу сучасності з одночасним поверненням до музею колекції артефактів, яка зберігається в обласному історичному музеї ім. В.Тарновського, а також створення та облаштування туристично-інформаційного центру Громади (далі – Центру) в приміщенні музею.</p> <p>3.2. Проведення тендерних процедур щодо визначення виконавця робіт по реконструкції музею.</p> <p>3.3. Проведення тендерних процедури закупівлі обладнання</p> <p>3.4. Проведення ремонтних робіт у музеї.</p> <p>3.5. Реекспозиція Залу сучасності музею та внесення відповідних змін до екскурсій музеєм.</p> <p>3.6. Повернення фондосховищ, експонати та артефакти, які тимчасово зберігаються в обласному історичному музеї ім. В.Тарновського.</p> <p>3.7. Створити та облаштувати ТІЦ та розпочати його роботу, а саме створення інформаційної бази даних про об'єкти туристичної інфраструктури Громади, туристичного сайту Громади, сувенірної продукції та електронних і друкованих рекламних матеріалів.</p> <p>Виконавці заходів: Сосницька селищна рада, відділ освіти, культури, молоді і спорту Сосницької селищної ради.</p> <p>Етап 4. Модернізація туристичної мережі та інших супутніх елементів</p> <p>4.1. Модернізація існуючих та створення нових екскурсійних маршрутів, включаючи веломаршрути.</p> <p>4.1.1. Провести інвентаризацію наявних екскурсійних маршрутів (веломаршрутів)</p>
----------------------------------	---

	<p>4.1.2. Розробити 3-5 нових маршрутів (веломаршрутів) екскурсійного або самоорганізованого туризму відповідно до дорожньої карти розвитку туризму в Громаді.</p> <p>4.1.3. Сформулювати технічне завдання на покращення мережі шляхів, дорожньої інфраструктури з відповідним маркуванням згідно дорожньої карти розвитку туризму в Громаді.</p> <p>4.2. Модернізація мережі шляхів та відповідної дорожньої інфраструктури з відповідним маркуванням</p> <p>4.2.1. Підготувати тендерну документацію та провести тендерні процедури на виконання робіт та послуг.</p> <p>4.2.2. Провести роботи по модернізації шляхів дорожньої інфраструктури, зробити маркування шляхів.</p> <p>Виконавці заходів: Сосницька селищна рада, робоча група проєкту.</p> <p>Етап 5. Розробка та впровадження цільової місцевої програми розвитку туризму</p> <p>5.1. Розробити та реалізувати цільову місцеву програму, яка (у співпраці з іншими програмами технічної допомоги та регіональними центрами підтримки та розвитку бізнесу) включатиме:</p> <ul style="list-style-type: none"> • заходи по створенню туристичного бренду Громади та відповідного брендбуку; • план-графік проведення навчальних заходів для мешканців громади, які мають бажання працювати в туристичному бізнесі, в тому числі по створенню садиб зеленого туризму, організації велопрокату та прокату різного туристичного обладнання, обслуговуванню екскурсійних, туристичних груп та самоорганізованих туристів, • проведення конкурсу проєктів по підтримці створення зелених садиб, • заходи промоції туристичного потенціалу регіону <p>5.2. Визначити відповідальних осіб, що проводитимуть заходи.</p> <p>5.3. Провести ряд заходів відповідно до п. 5.1.</p> <p>Виконавці заходів: Сосницька селищна рада</p>
<p>11. Очікувані результати від реалізації проєкту</p>	<p>Кількісні результати проєкту:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розроблено/модернізовано мережу туристичних маршрутів з яких промарковано 3-5 нових маршрутів (веломаршрутів) для екскурсійного або самоорганізованого туризму відповідно до дорожньої карти розвитку туризму в Громаді. 2. Завдяки реалізації Цільової програми створено принаймні 10 нових робочих місць у туристичній сфері громади. 3. Відкрито принаймні 3 нових садби зеленого туризму. 4. Приріст кількості туристів у громаду становить не менше 7% щорічно. <p>Якісні результати проєкту:</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Розроблено туристичний бренд громади разом з відповідним брендбуком. 6. Створено та затверджено дорожню карту розвитку туризму Громади 7. Проведено модернізацію Сосницького краєзнавчого музею ім. Ю.С. Виноградського. 8. Створено і працює в музеї туристично-інформаційний центр Громади з усіма компонентами (наповнена інформаційна база даних про об'єкти туристичної інфраструктури Громади, туристичний сайт Громади та відповідні сторінки в соціальних мережах, сувенірна продукція та електронні і друковані рекламні матеріали виготовляються згідно затверджених макетів). 9. Створено умови для професійного навчання та розвитку осіб, які бажають працювати в туристичному бізнесі.

12. Графік реалізації проєкту і його тривалість	Тривалість проєкту – 24 місяці. Графік реалізації проєкту у Частині 3. План дій з впровадження Програми місцевого економічного розвитку.
13. Необхідні фінансові ресурси, тис. грн.	Загальна вартість проєкту - 1 676 917 грн.
14. Можливі джерела співфінансування проєкту	<ul style="list-style-type: none"> ● Кошти місцевого бюджету – 1640 000 грн., в .ч. <ul style="list-style-type: none"> - Розробка комплексної дорожньої карти розвитку туризму в Громаді – 100 000 грн. - Реконструкція (ремонт зовнішніх стін, реконструкція системи опалення, монтаж системи водопостачання та водовідведення, внутрішнє опорядження приміщень) краєзнавчого музею ім. Ю.С. Виноградського – 1 000 000 грн. - Рекспозиція Залу сучасності краєзнавчого музею ім. Ю.С. Виноградського – 150 000 грн., - Інвентаризація і розробка нових екскурсійних маршрутів (веломаршрутів) – 20 000 грн., - Роботи по модернізації шляхів дорожньої інфраструктури, зробити маркування шляхів – 200 000 грн., - Розробка туристичного бренду Сосницької громади та брендбуку – 50 000 грн., - Фінансування заходів цільової програми розвитку туризму на території Сосницької ТГ – 120 000 грн. ● Кошти програми донорських організацій – 36 917 грн., в т.ч. <ul style="list-style-type: none"> - офісне обладнання 25 217 грн., - меблі 11 700 грн.
15. Нефінансові ресурси, необхідні для реалізації проєкту (документація, дозволи, інфраструктура, природні ресурси тощо)	<ul style="list-style-type: none"> ● Оформлення дозволів.
16. Виконавці проєкту (Основні, підтримка, імена осіб)	<p>Загальна координація реалізації проєкту:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Робоча група з місцевого економічного розвитку <p>Основні виконавці:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Андрій Ткач – начальник відділу економічного розвитку <p>Підтримка виконання проєкту:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Андрій Портний – селищний голова
17. Заінтересовані сторони в реалізації проєкту	<ul style="list-style-type: none"> ● Мешканці ТГ працездатного віку, які мають бажання або працюють в туристичному бізнесі. ● Місцева влада Сосницької ТГ ● Мешканці Сосницької ТГ ● Місцеві підприємці, які працюють в галузі надання туристичних послуг, торгівлі, виробники крафтової продукції
18. Джерела додаткової інформації	<ul style="list-style-type: none"> ● Спілка сільського зеленого туризму https://www.greentour.com.ua/ ● Карпатські стежки https://stezhky.org/
19. Інше	

ПРОЄКТ МІСЦЕВОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ №3

1. Назва проєкту	Модернізація ринку в Сосницькій ТГ.
2. Стратегічна і операційна цілі, до яких має відношення даний проєкт	Стратегічна ціль 1. Створення умов для сталого розвитку відновлювальної економіки громади. Операційна ціль 1.3. Стимулювання розвитку підприємницької активності на теренах громади та її привабливості для інвестицій.
3. Мета та завдання/цілі проєкту (підтримка діючого бізнесу, заохочення до підприємництва, залучення та робота з інвесторами, розвиток люського капіталу та трудових ресурсів)	Мета проєкту: Створити сприятливі умови для розвитку малого бізнесу Сосницької ТГ через покращення умов для торгівлі на існуючому ринку смт Сосниця. Завдання проєкту: 1. Розробити та затвердити концепцію ескізного проєкту реконструкції ринку. 2. Модернізувати інфраструктуру ринку, прилеглу територію та місця для паркування автомобілів відповідно до сучасних стандартів містобудування та планування територій. 3. Підвищити рівень безпеки, комфорту та санітарних умов для працівників та відвідувачів ринку. Розробити та затвердити правила торгівлі та правила функціонування ринку. 4. Розробити та впровадити життєздатну модель залучення інвестицій у розвиток ринку та його ефективного функціонування у майбутньому.
4. Територія, на яку проєкт матиме вплив	Територія Сосницької ТГ
5. Кількість мешканців, які використовуватимуть результати проєкту.	<ul style="list-style-type: none"> ● Мешканці Сосницької ТГ (15 376 осіб). ● Підприємці Сосницької та сусідніх територіальних громад, які матимуть комфортні умови для торгівлі – 300 осіб. ● Власники особистих селянських господарств, які матимуть змогу продавати свою продукцію – 200 осіб. ● Туристи, які відвідують громаду та матимуть змогу купити місцеву продукцію – 30 тис. осіб на рік.
6. Опис проблеми або потреби, на вирішення якої спрямований проєкт	На даний момент, у громаді діє ринок, розташований в центрі селища Сосниця, на якому щоденно працюють 30 місцевих підприємців та близько 80, які працюють несистематично (фермери, власники ОСГ, приватні підприємці з сусідніх громад, які торгують на площі раз на тиждень). Діючий ринок в нинішньому стані, вже давно не задовільняє потреби підприємців та відвідувачів. Місця для торгівлі на ринку не облаштовані належним чином, існуючі МАФи зношені та не відповідають санітарно-гігієнічним нормам, частина торгових точок не підключена до електропостачання, часто торгівля здійснюється на проїжджій частині, критичний стан вбиральні, відсутні місця для паркування автотранспорту. Відсутність комунікацій (вода, каналізація, часткова електроенергія) гальмує розвиток бізнесу підприємців, які працюють на ринку, та загалом негативно впливає на епідеміологічну безпеку. Як наслідок, - підприємці, а відтак і місцевий бюджет, недоотримують потенційні прибутки, а споживачі поступово відмовляються від покупок на ринку на користь стаціонарних закладів торгівлі.

	<p>Разом з тим, для підприємців громади, торгівля на місцевому ринку є сталим джерелом отримання прибутку. На ринку, мешканці сільських населених пунктів мають можливість реалізовувати надлишки с/г продукції власного виробництва за прийнятною для споживачів ціною та високою якістю. Тому, для нашої громади, збереження та модернізація місцевого ринку є надзвичайно важливим завданням. Реалізація цього завдання, дозволить модернізувати та розширити важливий канал збуту продукції місцевих виробників та загалом позитивно впливатиме на розвиток підприємницької активності у громаді.</p>
7. Доцільність проєкту	<p>Доцільність проєкту полягає у тому, що на даній території вже діє торгівля, а належне облаштування ринку дозволить створити комфортні та безпечні умови для підприємців та відвідувачів. Реалізація проєкту сприятиме підвищенню економічної ефективності ринку для самих підприємців та громади.</p> <p>Оновлений ринок слугуватиме місцем проведення можливих тематичних ярмарків, буде потенційно привабливим для туристів та гостей селища, де можна буде придбати продукти місцевих виробників.</p>
8. Опис проєкту	<p>В межах реалізації проєкту передбачається:</p> <ul style="list-style-type: none"> • проведення інженерних комунікацій (світло, водопостачання, облаштування вбиральні); • облаштування території ринкової зони (тротуар, паркувальні обмежувачі, встановлення урн для сміття, тощо); • ремонт огорожі по периметру території; • демонтаж старих та монтаж і встановлення нових торгівельних павільйонів та торгівельних прилавків; • облаштування парковки для автомобілів та велосипедів. <p>Крім цього, заплановано розробити нову методику управління ринком та залучення нових підприємців з використанням принципів державно-приватного партнерства.</p>
9. Ключові етапи реалізації проєкту	<p>Основними етапами реалізації проєкту є:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Організаційний 3. Етап впровадження 4. Завершальний
10. Заходи проєкту	<p>Етап 1. Організаційний</p> <p>1.2 Визначити відповідальну особу за реалізацію проєкту.</p> <p>1.2. Провести засідання робочої групи для визначення варіантів облаштування ринку.</p> <p>1.3. Висвітлити на веб-сайті громади проєкт реконструкції ринку для ознайомлення мешканців, провести збір зауважень та пропозицій.</p> <p>Етап 2. Впровадження проєкту</p> <p>2.1. Розробити проєктно-кошторисну документацію з реконструкції ринку</p> <p>2.2. Затвердити проєктно-кошторисну документацію</p> <p>2.3. Провести, в установленому Законом порядку, процедури закупівлі товарів та послуг необхідних для реконструкції ринку</p> <p>2.4. Провести реконструкцію ринку з влаштуванням місць для торгівлі, паркування автомобілів.</p> <p>2.5. Розробити та затвердити правила здійснення торгівлі та правила функціонування ринку.</p>

	<p>Етап 3. Завершальний</p> <p>3.1. Провести урочисте відкриття ринку</p> <p>3.2. Підготувати звіт про реалізацію проєкту</p>
<p>11. Очікувані результати від реалізації проєкту (кількісні та якісні).</p>	<p>Кількісні результати проєкту:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Покращено інфраструктуру для торгівлі та покупок на території ринку 0,464 га. 2. Облаштовано паркувальні місця на 40 автомобілів. 3. Створено нові місця торгівлі- 30. 4. Відремонтовано 150 м. п. огорожі. <p>Якісні результати проєкту:</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Підвищено безпеку та комфорт перебування на місцевому ринку для підприємців та відвідувачів. 6. Забезпечено безперебійний рух транспортних засобів по проїзній частині дороги. 7. Підвищено економічну спроможність місцевих мешканців шляхом покращення можливостей збуту та купівлі місцевої продукції.
<p>12. Графік реалізації проєкту і його тривалість</p>	<p>Тривалість проєкту – 12 місяців. Графік реалізації проєкту у Частині 3. План дій з впровадження Програми місцевого економічного розвитку.</p>
<p>13. Необхідні фінансові ресурси, тис. грн.</p>	<p>Загальний бюджет проєкту – 4 150 тис. грн., в т.ч.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Виготовлення проєктно-кошторисної документації 200 тис. грн. - Закупівля МАФів для торгівлі (30 шт) – 1 500 тис. грн. - Ремонті роботи (ремонт огорожі, вибиральні, встановлення урн для сміття) – 400 тис. грн. - Демонтаж старих МАФів та встановлення нових – 50 тис. грн. - Підведення комунікацій (підключення електропостачання, водопостачання, водовідведення) – 2 000 тис. грн.
<p>14. Можливі джерела співфінансування проєкту</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Кошти місцевого бюджету, кошти підприємців – 2 000 тис. грн. ● Регіональні, національні, міжнародні та інші програми, в рамках яких можна отримати грантове фінансування – 2 150 тис. грн.
<p>15. Нефінансові ресурси, необхідні для реалізації проєкту (документація, дозволи, інфраструктура, природні ресурси тощо)</p>	<p>Дизайнерські рішення (план благоустрою території, ескізи торгових точок)</p> <p>Розробка правил торгівлі та правил функціонування ринку</p>
<p>16. Виконавці проєкту(Основні, підтримка, імена осіб)</p>	<p>Загальна координація реалізації проєкту:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Робоча група з місцевого економічного розвитку <p>Основні виконавці:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Комунальне підприємство Сосницьке « КЖУ» ● Приватні підприємці Сосницької ТГ
<p>17. Заінтересовані сторони в реалізації проєкту</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Приватні підприємці Сосницької ТГ ● Місцева влада Сосницької ТГ ● Мешканці Сосницької ТГ ● Мешканці прилеглих населених пунктів
<p>18. Джерела додаткової інформації</p>	<p>Матеріали семінару "Strategy to Action: перехід до реалізації проєктів МЕР", який проходив у м. Чернігів протягом 8-9</p>

	липня 2021р. Матеріали містяться на USB флешці, яку отримали від програми DOBRE представники Сосницької ТГ (Марина Страдомська). У цих матеріалах, крім іншого, містяться приклади дизайнерських рішень для модернізації комунальних ринків та торгівельних майданчиків.
19. Інше	

Частина 3.
План дій з впровадження
Програми місцевого економічного
розвитку

План дій і графік впровадження проєктів місцевого економічного розвитку	Рік																Тип заходу з МЕР для створення сприятливого економічного середовища в ТГ			
	2021				2022				2023				2024				1 Підтримка діючого бізнесу	2 Заохочення до підприємництва	3 Залучення та робота з інвесторами	4 Розвиток робочої сили, профорієнтація для молоді, школярів
	Квартал				Квартал				Квартал				Квартал							
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4								
Проєкт місцевого економічного розвитку №1: Розвиток та модернізація кооперативного молочарства в Сосницькій ТГ																				
Етап 1. Покращення матеріально-технічної бази молочних кооперативів для оптимізації логістичних процесів, підвищення якості та збільшення товарних партій молока.																				
1.1. Проведення тендерної процедури закупівлі обладнання з технічним описом предметів закупівлі відповідно до погодженого переліку.																				
1.2. Встановлення і налагодження роботи обладнання.																				
1.3. Отримання дозвільних документів та введення в експлуатацію обладнання.																				
1.4. Навчання персоналу та інформаційна робота з членами кооперативу.																				
1.5. Налагодження нових логістичних процесів																				
Етап 2. Запровадження цільової програми розвитку сімейних молочних ферм.																				
2.1 Розробка та затвердження цільової програми розвитку сімейних молочних ферм на території Сосницької ТГ.																				

2.2 Навчання потенційних кандидатів, які готові створити (збільшити вже існуюче поголів'я до сімейної ферми) сімейні ферми.																				
2.3. Надання технічної та, за наявності бюджетного фінансування, фінансової допомоги для створення сімейних молочних ферм.																				
2.4. Моніторинг та оцінка ефективності реалізації програми.																				
Етап 3. Налагодження виробничих потужностей з переробки молока.																				
3.1. Проведення дослідження ринку та економічної доцільності реалізації проекту з переробки молока.																				
3.2. Розробка базової лінійки продуктів та технологічних карт виробництва кожного продукту.																				
3.3. Розробка проектно-кошторисної документації для ремонту приміщень.																				
3.4. Відбір підрядника для виконання ремонтних робіт.																				
3.5. Проведення ремонтних та підготовчих робіт у виробничих та складських приміщеннях кооперативу.																				
3.6. Отримання дозвільних документів для початку експлуатації приміщень.																				
3.7. Проведення тендерної процедури закупівлі обладнання з технічним описом предметів закупівлі відповідно до погодженого переліку, встановлення і налагодження роботи обладнання.																				
3.8. Отримання дозвільних документів та введення в експлуатацію обладнання.																				
3.9. Розробка торгової марки/марок та маркетингової стратегії кооперативу, маркетингових матеріалів та брендваної продукції кооперативу.																				

4.2. Модернізація мережі шляхів та відповідної дорожньої інфраструктури з відповідним маркуванням.																				
4.2.1. Підготувати тендерну документацію та провести тендерні процедури на виконання робіт та послуг.																				
4.2.2. Провести роботи по модернізації шляхів дорожньої інфраструктури, зробити маркування шляхів.																				
Етап 5. Розробка та впровадження цільової місцевої програми розвитку туризму																				
5.1. Розробити та реалізувати цільову місцеву програму , яка (у співпраці з іншими програмами технічної допомоги та регіональними центрами підтримки та розвитку бізнесу) включатиме: <ul style="list-style-type: none"> • заходи по створенню туристичного бренду Громади та відповідного брендбуку; • план-графік проведення навчальних заходів для мешканців громади, які мають бажання працювати в туристичному бізнесі, в тому числі по створенню садіб зеленого туризму, організації велопрокату та прокату різного туристичного обладнання, обслуговуванню екскурсійних, туристичних груп та самоорганізованих туристів, • проведення конкурсу проєктів по підтримці створення зелених садіб, заходи промоції туристичного потенціалу регіону																				
5.2. Визначити відповідальних осіб, що проводитимуть заходи.																				
5.3. Провести ряд заходів відповідно до п. 5.1.																				
Проект місцевого економічного розвитку №3: Модернізація ринку в Сосницькій ТГ.																				
Етап 1. Організаційний																				

1.1. Визначити відповідальну особу за реалізацію проекту.																				
1.2. Провести засідання робочої групи для визначення варіантів облаштування ринку																				
1.3. Висвітлити на веб-сайті громади проект реконструкції ринку для ознайомлення мешканців, провести збір зауважень та пропозицій.																				
Етап 2. Впровадження проекту																				
2.1. Розробити проектно-кошторисну документацію з реконструкції ринку.																				
2.2. Затвердити проектно-кошторисну документацію.																				
2.3. Провести, в установленому Законом порядку, процедури закупівлі товарів та послуг необхідних для реконструкції ринку.																				
2.4. Провести реконструкцію ринку з влаштуванням місць для торгівлі, паркування автомобілів.																				
2.5. Розробити та затвердити правила здійснення торгівлі та правила функціонування ринку.																				
Етап 3. Завершальний																				
3.1. Провести урочисте відкриття ринку																				
3.2. Підготувати звіт про реалізацію проекту																				

ДОДАТОК 1

Склад Робочої групи з МЕР - консультативно-дорадчий орган з МЕР
 Склад затверджено розпорядженням селищного голови коли 16.03.2021 р.
 Сосницької територіальної громади Чернігівської області

№ з/п	Прізвище, ім'я	Цільова група*	Посада, організація / рід занять	Електронна пошта	Телефон
1	Портний Андрій Дмитрович	В	Селищний голова	sosn@cg.gov.ua	+38(066)4882683
2	Ткач Андрій Леонідович	В	Начальник відділу економічного розвитку голова робочої групи	tkandriy@gmail.com	+38(097)6709084
3	Страдомська Марина Борисівна	В	Головний спеціаліст відділу економічного розвитку заступник голови робочої групи	stradoskam@gmail.com	+38(066)1436233
4	Блохін Олексій Олександрович	Б	Заступник начальника Комунального підприємства "Сосницьке КЖУ"	Sosnytsya-kp@ukr.net	+38(095)7953038
5	Лопатко Віталій Андрійович	В	Староста Південного старостинського округу Сосницької територіальної громади	vitaliylopatko@ukr.net	+38(066)5226337
6	Кнуренко Петро Петрович	Б,Г	Голова спілки пасічників	p.knyrenko@gmail.com	+38(099)4877515
7	Потапенко Олена	Г	Член правління сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу "Волинківська молочарська спілка"	4650009@gmail.com	+38(050)5689312
8	Коропець Ірина	Б,М	Підприємець, власниця магазину будівельних матеріалів	d30843074@ukr.net	+38(050)9683649
9	Ємець Тетяна Володимирівна	О	Викладач Сосницького сільськогосподарського технікуму бухгалтерського обліку	emhik@ukr.net	+38(066)4542649
10	Ляшик Леонід Миколайович	Б	ФОП, будівництво, торгівля будівельними матеріалами	Leon20id20@gmail.com	+38(098)8431703
11	Бушай Тетяна Миколаївна	О	Заступник директора з навчальної роботи Сосницького сільськогосподарського технікуму бухгалтерського обліку	ltzn@ukr.net	+38(066)2499171
12	Коропець Сергій Михайлович	О	Заступник директора з НВР Сосницького професійного аграрного ліцею	koropecsergij@gmail.com	+38(097)9130060

Примітка: цільова група:

Буква, яка відповідає типу цільової групи, до якої входить представник:

- В – представник влади
- Б – представник бізнесу
- Г – представник громадськості
- М – представник Молодіжної ради (в разі її утворення) або активної молоді
- О – представник професійної/технічної/середньої освіти

Положення про Робочу групу з МЕР - консультативно-дорадчий орган з МЕР

Завтверджено Сосницькою селищною радою 07.04.2021р.

Текст положення**1. Загальні засади**

1.1. Робоча група з місцевого економічного розвитку Сосницької селищної територіальної громади Чернігівської області ради (далі Робоча група) є постійним консультативно-дорадчим органом (надалі - КДО) Сосницької селищної ради Чернігівської області, що утворюється та діє при виконавчому комітеті Сосницької селищної ради. КДО створений для планування, виконання та регулярного перегляду заходів місцевого економічного розвитку у громаді.

1.2. У своїй діяльності Робоча група керується чинним законодавством України, рішеннями селищної ради, її виконавчого комітету, розпорядженнями селищного голови та Положенням про робочу групу з місцевого економічного розвитку Сосницької селищної територіальної громади Чернігівської області (надалі - Положення).

1.3. Місцевий економічний розвиток (надалі - МЕР) — партисипативний процес, до якого залучені зацікавлені сторони громади та метою якого є стале економічне зростання на місцевому рівні та підвищення якості життя мешканців. Економічне зростання відбувається через регулярний діалог з місцевим бізнесом, підтримку наявного бізнесу, сприяння підприємництву, розвиток людського капіталу та трудових ресурсів, та залучення нового бізнесу і інвестицій в громаду.

1.4. Програма місцевого економічного розвитку (надалі - Програма МЕР) - це документ, розроблений робочою групою, який містить набір конкретних проєктів, реалізація яких дозволить досягти цілей економічного розвитку громади, визначених у Стратегії. Програма МЕР є багаторічною на термін від 3 років. Програма МЕР містить не менше ніж три проєкти з детально описаними заходами, що необхідно виконати, переліком та вартістю необхідних матеріалів/обладнання/послуг, які необхідно придбати, та відповідальними особами, закріпленими за координацію виконання кожного з проєктів.

1.5 Проєкт - логічно та хронологічно узгоджений комплекс заходів, виконання яких призводить до досягнення поставленої мети у встановлений строк із залученням визначених людських, матеріальних і фінансових ресурсів.

2. Мета, завдання та повноваження Робочої групи

2.1. Метою діяльності Робочої групи є координація діяльності виконавчих органів, комунальних установ, закладів і підприємств, представників бізнесу, підприємців та громадянського суспільства задля досягнення сталого економічного зростання у громаді.

2.2. Основною метою Робочої групи є створення сприятливого середовища у громаді для, в залежності від пріоритетів розвитку громади:

- підтримки наявного бізнесу;
- сприяння розвитку підприємництва;
- розвитку трудових ресурсів;
- залучення нового бізнесу та інвестицій.

2.3. Повноваження Робочої групи полягають у:

- моніторингу стану МЕР у громаді;
- створенні та вдосконаленні Програми МЕР;
- проведенні громадських обговорень та інших публічних заходів;
- залученні зацікавлених осіб та експертів до діяльності Робочої групи;

- отриманні у встановленому порядку від посадових осіб органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій інформації, необхідної для виконання покладених на неї завдань;
- наданні органам та посадовим особам місцевого самоврядування пропозицій щодо покращення МЕР.

3. Формування складу Робочої групи

3.1. Робоча група складається з голови, заступника, секретаря та інших членів. Склад Робочої групи затверджується розпорядженням селищного голови.

3.2. До складу Робочої групи повинні входити представники:

- місцевої влади;
- бізнесу;
- громадських організацій або активних у громадській діяльності жителів;
- молодіжних організацій або активних представників молоді;
- представники освіти в т.ч. професійної.

Персональний склад Робочої групи селищна рада оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті протягом п'яти робочих днів з дня її утворення.

3.3. Члени Робочої групи мають право вносити на розгляд Робочої групи будь-які питання, що стосуються її діяльності.

3.4. Члени Робочої групи виконують свої обов'язки на громадських засадах.

3.5. Рішення про оновлення складу Робочої групи відбувається на засіданні Робочої групи. Зміни у складі Робочої групи затверджуються розпорядженням селищного голови, зокрема, на підставі протоколу засідання Робочої групи. Селищна рада оприлюднює відомості про такі зміни на своєму офіційному веб-сайті протягом трьох робочих днів з моменту затвердження.

4. Організація та процедури роботи

4.1. Формою роботи Робочої групи є засідання, що проводяться за необхідності, але не рідше одного разу на три місяці.

4.2. Голова Робочої групи здійснює загальне керівництво та забезпечує організацію роботи органу, скликає засідання та головує на них. У разі відсутності голови, засідання проводить заступник голови за його дорученням.

4.3. Члени Робочої групи беруть персональну участь у її засіданнях. Засідання вважається правомочним, якщо на ньому присутні більш як половина її членів. За рішенням Робочої групи та за наявності технічних засобів засідання Ради може бути проведено дистанційно в режимі відеоконференції.

4.4. На своїх засіданнях Робоча група розробляє пропозиції та рекомендації з питань, що належать до її компетенції, і виконує, але не обмежуючись, наступні дії та заходи:

- розробляє, публікує на офіційному сайті громади, оновлює (не рідше одного разу на рік, не пізніше 31 травня) Економічний профіль громади;

- розробляє проект, проводить громадське обговорення, та моніторить (не рідше ніж двічі на рік) впровадження Програми МЕР;

- публікує звіти про виконання Програми МЕР на сайті громади;

- розробляє заходи щодо залучення і роботи з інвесторами;

- бере участь у засіданнях сесії місцевої ради (щонайменше двічі на рік).

У порядку денному кожного засідання присутні питання, пов'язані із виконанням Програми МЕР.

Робоча група щорічно звітується перед селищною радою щодо своєї діяльності. Звіт містить аналіз виконання Програми МЕР, пропозиції до її оновлення, а також аналіз перспектив для МЕР на наступний рік. У звіті окремо висвітлюється діяльність КДО з МЕР стосовно стимулювання підприємницької діяльності серед молоді, жінок, та/або ветеранів, та/або інших вразливих груп населення громади.

Робоча група готує інформацію для використання у щорічну публічному звіті голови громади. Звіт містить окремий розділ, присвячений місцевому економічному розвитку на основі Програми МЕР. Зокрема, наведено дані стосовно виконаних проєктів, стану впровадження поточних проєктів МЕР та щодо розробки нових проєктів МЕР.

Пропозиції та рекомендації вважаються схваленими, якщо за них проголосувало більш як половина присутніх на засіданні членів Робочої Групи. У разі рівного розподілу голосів вирішальним є голос головуючого на засіданні.

4.5. Пропозиції та рекомендації Робочої Групи оформлюються протоколом засідання, який підписується головуючим на її засіданні та секретарем і надсилається всім членам Робочої Групи та публікується на сайті громади. Член Робочої групи, який не підтримує пропозиції та рекомендації, може викласти в письмовій формі свою окрему думку, що додається до протоколу засідання.

4.6. Підготовку матеріалів до розгляду Робочою групою, повідомлення всім членам Робочої групи про час і дату чергового засідання, ведення протоколу засідання Ради та його надсилання членам Робочої групи забезпечує секретар. Про дату проведення засідання та порядок денний члени Робочої групи інформуються не пізніше ніж за три робочих дні до дати проведення засідання.

4.7. Організаційне, інформаційне та матеріально-технічне забезпечення діяльності Робочої групи забезпечує відділ економіки селищної ради, який створює належні умови для її роботи, у тому числі забезпечує Робочу групу простором для робочих зустрічей та засобами зв'язку.

5. Моніторинг

5.1. Основною метою моніторингу є забезпечення реалізації та постійної підтримки актуальності стану Програми МЕР та проєктів МЕР, які описані в Програмі.

5.2. Моніторинг процесу реалізації Програми МЕР проводиться координаторами проєктів, інформація зводиться відділом економіки селищної ради і заслуховується на засіданні Робочої групи не рідше ніж двічі на рік.

5.3. Координатори проєктів подають відділу економіки селищної ради інформацію щодо стану реалізації проєктів та необхідних подальших дій з впровадження проєктів.

5.3. За результатами моніторингу Робоча група готує звіт, який підписує Голова Робочої групи та публікує звіт на офіційному сайті громади.

5.4. Робоча група може вносити пропозиції з коригування та оновлення Програми МЕР.